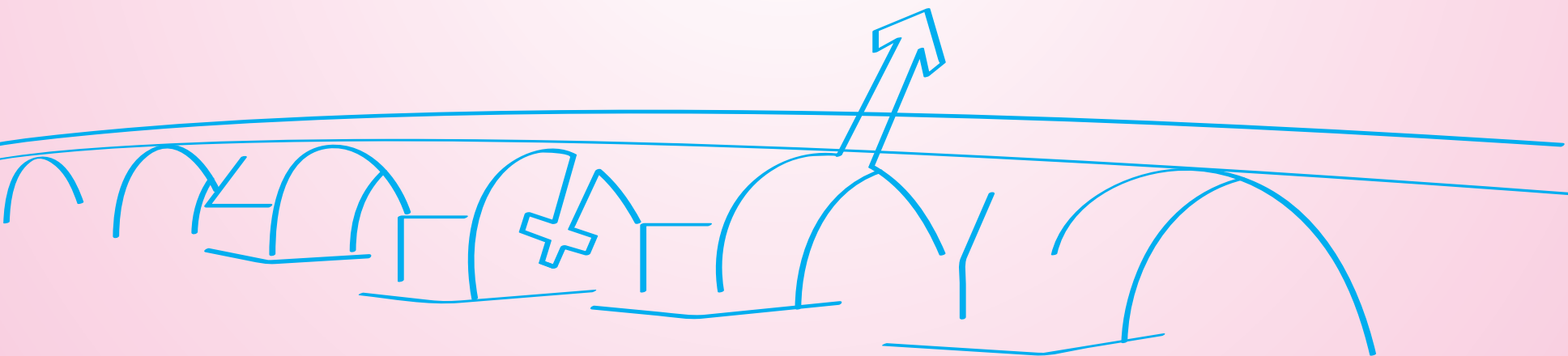

Стратегија за родова еднаквост на Градот Скопје

СКОПЈЕ

РОДОВО ЕДНАКОВ ГРАД

ГРАД СКОПЈЕ

Стратегија за родова еднаквост на Градот Скопје
СКОПЈЕ - РОДОВО ЕДНАКОВ ГРАД

Септември, 2011

Воведен збор на Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје

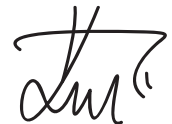
Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје, претставува документ во кој се содржани заложбите за исполнување на визијата: Скопје да прерасне во родово еднаков град.

„Моја цел, а воедно и целта на Град Скопје, е да постигнеме родовата еднаквост да стане начин на живеење и однесување меѓу различните полови со еднакви вреднувања на улогата на жените и мажите, на начини кои ја поттикнуваат меѓусебната почит и доверба“.

Нашата работа во иднина ќе биде насочена кон креирање на Град во кој и мажите и жените ќе имаат еднакви можности за остварување на својот личен, професионален, приватен, интимен, духовен и културен потенцијал. Рамноправното учество на мажите и жените во семејството и во работниот живот заедно со рамноправното учество на мажите и жените во процесот на одлучување ги сочинуваат условите за еднаквост на половите и претставува основ за развој на еден модерен град.

„Принципите на почитување на разликите, недискриминацијата, еднаквоста и поттикнувањето остварување на сопствениот потенцијал, ќе бидат основните темели на кои ќе се гради нашиот град“.

Градоначалник на Град Скопје
Коце Трајановски

Содржина:

Основни поими

1. Анализа на состојбата

- 1.1. Досегашен развој на концептот
родова интеграција на меѓународно
и локално ниво
- 1.2. Состојби во Град Скопје
- 1.3. Предизвици и предности на соработниците
- 1.4. Предизвици и предности на Град Скопје

2. Вовед

- 2.1. Причини за донесување на
Стратегија за родова еднаквост на Град Скопје
- 2.2. Цели на Стратегијата за родова еднаквост
на Град Скопје

4	3. Платформа за акција	16
6	4. Временска рамка	18
6	5. Буџет Стратегијата за родова рамноправност на Град Скопје	18
8	6. Прилози	
8	Прилог 1	20
12	Прилог 2	22
13	Прилог 3	24
13		
13		
15		

Основни поими поврзани со родовата интеграција

Пол

Биолошка и релативно трајна категорија која ги определува природните разлики на човекот уште од неговото раѓање.

Род

Родот се однесува на културно - специфични карактеристики на мажите и жените и нивните разлики. Ги определува социјалните односи помеѓу мажите и жените.

Родова рамноправност

Родовата рамноправност значи праведност при постапувањето со мажите и со жените, во согласност со нивните лични потреби, праведност особено во врска со правата, придобивките, обврските и можностите. Родовата рамноправност е засегната со унапредување на личната, социјалната, културната, политичката и економската рамноправност за сите.

Родова еднаквост

Родовата еднаквост значи дека различните однесувања, аспирации, потреби на жените и мажите се почитувани, земени предвид, вреднувани и подеднакво потпомогнати. Тоа значи дека нивните права, одговорности и можности нема да зависат од тоа дали тие се родени како машки или како женски. Таа е заснована на принципите на човековите права и социјалната правда. Јасно е признато дека родовата еднаквост и зајакнувањето на жените се суштински за упатување кон главната грижа на сиромаштијата и несигурноста и за достигнување на одржлив развој со човекот како центар.

Еднакви можности за жените и за мажите

Отсуство на пречки за економско, политичко и социјално учество врз основа на полот. Тоа значи промовирање на начелото за воведување на еднакво учество на жените и на мажите во сите области од јавниот и од приватниот сектор, еднаков статус, еднаков третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали, преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој.

Родова перспектива

Родова перспектива е гледиште кон родовите разлики во секоја дадена политичка област/активност. Општо прифаќање на родовата перспектива во процесот на проценување на импликациите на секое планирано дејство врз жените и врз мажите, вклучувајќи го и законодавството, политиките или програмите во сите области и на сите нивоа. Тоа е стратегија за прашањата и за искуствата на жените и на мажите во настојувањето да станат интегрална димензија на дизајнирањето, спроведувањето, следење и евалуацијата на политиките и програмите во сите политички, економски и општествени сфери, така што жените и мажите ќе имаат еднакви придобивки и нема да се продолжува со нееднаквоста. Крајна цел е да се постигне родова еднаквост.

Родова проценка на влијание

Проценувањето на политичките предлози на сите различни влијанија врз мажите и жените, со намера да се идентификува дека дискриминаторските ефекти се неутрализирани и дека е спроведена родова еднаквост.

Родова сензитивност

Способноста да се сфати и посочи постоењето на родовите разлики, проблеми и нееднаквости и истите да се инкорпорираат во стратегии и акции за нивно надминување

Родова интеграција (Gender mainstreaming) претставува интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики - притоа, имајќи го предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите. Тоа значи проценка на тоа како политиките влијаат врз животот и местото на жената и мажот и преземање одговорност истите да се адресираат со создавање простор за секого, од ниво на семејната заедница, до ниво на пошироката заедница, да придонесат во тој процес на градење заедничка и разбрана визија за постигнување одржлив развој, притоа преточувајќи ги тие политики во реалност. За да се постигне ова, неопходно е високо ниво на политичка волја, посветеност и разбирање низ сите структури и сфери во општеството.

Родово буџетирање

Родовото буџетирање е одраз на политичката волја и преземени чекори во постигнувањето на родовата еднаквост со примена на практиките на вклучување на родовите перспективи во процесите на буџетирање.

Балансирано учество на мажите и жените

Важен услов за рамноправност меѓу мажите и жените е поделба на позициите на моќ и одлучување (од 40 до 60 проценти од секој пол) меѓу мажите и жените во секоја јавна сфера од општествено-политичкиот живот.

Податоци класифицирани според пол

Податоците класифицирани според пол се квантитативни статистички информации. Собирање и разделување на податоци според пол со цел да се изврши компаративна/родова анализа.

Родов јаз

Јазот кој се јавува во која било област во општествениот живот меѓу жените и мажите и се однесува на учество, пристап, права, хонорари и продобивки.

1 | Анализа на состојбата

1.1. Досегашен развој на концептот родова интеграција на меѓународно и локално ниво

Родовата рамноправност како општествено прашање за првпат се третира во 1995 година на Четвртата светска конференција на Обединетите нации за жените одржана во Пекинг. Оттогаш со интеграцијата на родовиот аспект во јавниот живот родовата рамноправност станува дел од јавната политика. Интеграцијата на родовиот аспект во јавниот живот претставува реорганизирање, унапредување, развој и евалуација на политичките процеси. Интегрирањето на родовиот аспект во главните политички текови е од исклучително значење, поради следниве пет причини:

1. Затоа што ги поставува луѓето во центарот на политиката;
2. Затоа што води кон подобро јавно управување;
3. Затоа што ги вклучува и жените и мажите и во потполност ги користи човековите ресурси;
4. Затоа што родовата рамноправност станува видлива во главните општествени текови;
5. Затоа што ги зема во предвид различностите кои постојат помеѓу жените и мажите

Механизмот за постигнување на родова еднаквост опфаќа институционална структура создадена да го промовира женското унапредување и да осигура жените да ги уживаат нивните човекови права. Главната улога на овој механизам е да го мониторира и

осигура имплементирањето на принципите на недискриминација и рамноправност помеѓу жените и мажите. За таа цел потребно е остварување на два основни принципа: одговорност (accountability) и автономија (autonomy), кои одат исклучиво заедно:

- Одговорноста е основна за националниот механизам, бидејќи важноста од воспоставувањето на национален механизам произлегува од неговата умешност да ги адресира различните интереси на жените и мажите и социјалните односи помеѓу нив.
- Автономијата подразбира ослободеност на актерите одговорни за остварување на националниот механизам од строгите форми на политичка надлежност и одговорност, за да можат послободно да интервенираат.

На Пекиншката конференција им претходат првата конференција на Обединетите нации за жените одржана во Мексико сити во 1975 година каде се носат препораките за зајакнување на механизмите за унапредување на жените; Втората конференција на Обединетите нации за жените одржана во Копенхаген, 1980 година препознава знаци на диспаратет кои започнуваат да се појавуваат помеѓу обезбедените права и способноста на жените да ги уживаат тие права; додека на Третата конференција на ОН за жените во Најроби во 1985 година, се дефинираат идните гледишта за стратегиите за постигнување на напредок за жените. Една од главните препораки е основање на соодветен владин механизам за мониторинг и унапредување на статусот на жените онаму каде што отсутува.

Со Конвенцијата за елиминација на сите форми на дискриминација на жената (CEDAW) е усвоена во 1976 година од страна на земјите-членки на ОН, а стапува на сила во 1981 година се дефинира терминот дискриминација на жените (исклучување или ограничување во поглед на полот, што има за последица или цел да го загрози или оневозможи признавањето, остварувањето или

вршењето на човековите права на жените) и афирмативната акција (како усвојување на посебни привремени мерки од страна на државите-членки чија цел е да се забрза остварувањето на рамноправноста на мажите и жените).

На локално ниво Светската декларација за жените во локалната самоуправа - 1998 (Worldwide Declaration on Women in Local Government) повикува, со цел да се создадат одржливи, еднакви и демократски локални власти, каде што мажите и жените имаат еднаков пристап до донесувањето на одлуки, еднаков пристап до услугите и рамноправен третман на овие услуги, родова перспектива мора да биде интегрирана во сите области на политика и управување во локалната самоуправа.

Повелба за еднаквост на мажите и жените во локалниот живот - 2006 (European Charter for Equality of Women and Men in Local Life), Повелбата е усвоена од страна на Советот на европски општини и региони и дава морална и јавна посветеност на принципот еднаквост меѓу мажите и жените Според Повелбата "еднаквоста на жените и мажите претставува основно право на сите, и е од суштинско значење за вредноста на секоја демократија, (која) не треба да биде само правно призната, но и ефикасно да се примени на сите аспекти од животот: политичкиот, економскиот, социјалниот и културниот." Ги поставува и бте основни принципи:

- Еднаквоста меѓу мажите и жените е основно човеково право
- Еднаквост на мажите и жените се обезбедува преку совладување на секаков вид на дискриминација и ранливост
- Урамнотежено учество на мажите и жените во донесувањето на одлуките е предуслов за едно демократско општество
- Елиминација на сите видови на стереотипи за да се постигне еднаквост

- Интегрирање на родов аспект во сите активности на локалната самоуправа за да се унапреди еднаквоста меѓу мажите и жените

- Планови за акција, програми и ресурси се неопходни алатки за унапредување на еднаквоста меѓу мажите и жените

Декларацијата од Пиза - 2008 ја нагласува позитивната улога која ЕУ ја игра во процесот на донесување на регулатива која ја унапредува родовата еднаквост. Ја повикува ЕУ да промовира про-активни мерки кои ќе придонесат кон вистински прогрес. Заклучува дека не постои механизам кој ќе ја поддржи реализацијата на Повелбата на Советот на европски општини и региони.

1.2. Анализа на состојбите во Град Скопје од родов аспект

Во градот Скопје постои демографски баланс помеѓу машките и женските жители што би претпоставило дека нивното учество во донесувањето одлуки на локално ниво и управувањето за јавните услуги треба да биде исто така балансирано.

Табела број 1: Град Скопје - родово поделена демографска статистика

Општина	Вк. население	Пол	
		Женски	Машки
Скопје	506.926		
Аеродром	72.009	36 718	35.291
Бутел	36.154	18 083	18 071
Гази Баба	72.617	36 241	36 376
Ѓорче Петров	41.634	20 957	20 677
Карпош	59.666	31 206	28 460
Кисела Вода	57.236	29 182	28 054
Сарај	35.408	17 393	18 015
Центар	45.412	21 295	24 117
Чаир	64.773	32 399	32 374
Шуто Оризари	22.017	11 076	10 941

Родово поделената статистика покажува дека во градската администрација работат повеќе мажи отколку жени, иако податоците исто така покажуваат дека поголемиот дел од вработените мажи немаат статус на државни службеници за разлика од жените кај кои 90% имаат ваков статус. Можноста и потребите за засилува-

ње на улогата на жените во градската администрација може да се види во распределбата на раководните функции во различните сектори. Табелата број 2 прикажува дека од 16 раководни лица 6 се од женски пол додека останатите 10 се машки.

Во образовните установи најголемиот број на вработени се жени, но постои баланс во распределбата на раководните функции.

Следува табеларен преглед на родово поделените податоци за вработените во институциите и јавните претпријатија кои се во надлежност на град Скопје.

Табела број 2: Родово поделени податоци за вработените во градската администрација

Вкупен број на вработени	Вкупно		Раководни функции (раководители на сектори)
	Жени	Маж	
1	Вкупно	648	16
2	Жени	231	6
3	Маж	417	10

1.3. Партнерство и соработка

Успешната родово интеграција бара соработка на Град Скопје со следниве значајни чинители:

Владата на Република Македонија - има силна определба за спроведување на концептот на еднакви можности преточена во Законот за еднакви можности и Националниот акциски план за родово еднаквост и Оперативните планови за спроведување на Националниот акциски план за родово еднаквост. Ова претставува одлична основа за воведување на концептот на родово интеграција во креирањето на националните политики и подигнувањето на свеста на граѓаните.

Општините кои го сочинуваат град Скопје - имаат свои Комисии за еднакви можности, а некои од нив и акциски план за спроведување на Националниот акциски план за родова еднаквост во својата општина.

Табела 3: Родово поделени податоци за вработените во средните училишта кои се во надлежност на Град Скопје

Средно училиште на Град Скопје	Вкупен број на вработени		Вкупен број на вработени на раководни функции	
	мажи	жени	мажи	жени
СУГС "Никола Карев"	78 14	жени 64	2 /	жени 2
СУГС "Димитар Влахов"	90 34	жени 66	3 1	жени 2
СУГС "Михајло Пупин"	83 27	жени 56	3 3	жени /
СУГС "Раде Јовчевски Корчагин"	77 16	жени 61	3 1	жени 2
СУГС "Панче Арсовски"	41 8	жени 33	2 /	жени 2
СУГС "Кочо Рацин"	61 18	жени 43	1 1	жени /
СУГС "Боро Петрушевски"	143 80	жени 63	3 2	жени 1

СУГС "Јосип Броз Тито"	115 25	жени 90	1 /	жени 1
СУГС "Орце Николов"	94 21	жени 73	1 /	жени 1
СУГС "Георги Димитров"	79 17	жени 62	2 1	жени 1
СУГС "Васил Антевски Дрен"	115 13	жени 102	3 2	жени 1
СУГС "Марија Кири Склодовска"	73 20	жени 53	1 1	жени /
СУГС "Владо Тасевски"	100 45	жени 55	4 2	жени 2
СУГС "Браќа Миладиновци"	78 24	жени 54	3 /	жени 3
СУГС "Здравко Цветковски"	134 41	жени 93	3 1	жени 2
СУГС "Арсени Јовков"	159 42	жени 117	5 3	жени 2
СУГС "Лазар Танев"	75 21	жени 54	2 2	жени /

СУГС "8 Септември"	56		2	
	мажи	жени	мажи	жени
	29	27	1	1
СУГС "Цветан Димов"	129		3	
	мажи	жени	мажи	жени
	37	92	3	/
СУГС "Панче Караџозов"	165		3	
	мажи	жени	мажи	жени
	48	117	2	1
СУГС "Зеф Љуш Марку"	139		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	62	72	1	/
ВКУПНО	642	1447	27	24

Заедницата на единиците на локалната самоуправа ЗЕЛС - како потписник на Повелбата за еднаквост на мажите и жените во локалниот живот - 2006 (European Charter for Equality of Women and Men in Local Life)

Невладиниот сектор - има активно јадро на здруженија на граѓани и бизниси кои промовираат и работат на унапредување на родовата еднаквост во градот.

Европската Унија - преку Програмата ПРОГРЕС специфично цели кон постигнување на родова еднаквост во земјите кандидатки за членство.

Меѓународната заедница - е заинтересирана преку своите програми и финансиски инструменти да ја унапреди родовата еднаквост во Македонија и градот Скопје.

Оттука Градот Скопје ги идентификува следниве партнери на национално, локално и меѓународно ниво за значајни во остварувањето на концептот на родова интеграција во креирањето на локалните политики и доставувањето на јавни услуги во Градот Скопје:

Табела 4: Родово поделени податоци за вработените во културните институции кои се во надлежност на Град Скопје

Културна институција	Вкупен број на вработени		Вкупен број на вработени на раководни функции	
	мажи	жени	мажи	жени
Градска Библиотека "Браќа Миладиновци"	77		6	
	мажи	жени	мажи	жени
	8	69	2	4
Музеј на Град Скопје	52		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	25	57	/	1
Зоолошка градина	40		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	31	96	/	1
Културно информативен центар	22		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	6	16	/	1
Центар за организирање на природби "Универзална сала"	17		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	10	7	/	1
Детски културен центар "Карпош"	11		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	5	6	/	1
Дом на културата "Кочо Рацин"	22		1	
	мажи	жени	мажи	жени
	9	11	1	/
ВКУПНО	99	151	3	10

Табела 5: Родово поделени податоци за вработените во Јавните претпријатија кои се во надлежност на Град Скопје

Јавно претпријатие	Вкупен број на вработени		Вкупен број на вработени на раководни функции	
	мажи	жени	мажи	жени
Јавно сообраќајно претпријатие - ЈСП Скопје	175	1117	67	11
ЈП Улици и Патишта	180	26	24	6
ЈП Паркови и зеленило	294	111	12	5
ЈП Комунална хигиена	725	97	28	7
ЈП Водовод и канализација	942	192	20	6
ЈП Градски паркинг	170	37	5	2
ЈП Дрисла	107	17	19	4
ВКУПНО	2593	1597	175	41

- Комисијата за еднакви можности на жените и мажите на Собранието на Република Македонија
- Секторот за еднакви можности при Министерството за труд и социјална политика
- Невладините организации во Република Македонија:
 - ° Сојузот на жени на Македонија, Сојузот на жени на Град Скопје, Граѓанска иницијатива Антико, ЕСЕ Скопје, Македонско женско лоби, Женскиот шелтер центар, Здруженска, Центарот за истражување и креирање политики, Институтот за родови студии на Евробалкан, SEC инкубаторот, Фондација Хоризонти,
- Канцелариите на УНДП, ОБСЕ, и UN WOMEN или Телото на ОН за родова еднаквост и унапредување на жените во Скопје.

1.4. Предизвици и предности на Град Скопје

За успешна родова интеграција во креирањето на локалните политики и доставувањето на услуги во Град Скопје потребно е да се совладаат следниве предизвици:

- Запознавање на вработените во градската администрација и советниците во Советот на Град Скопје со основните поими и концепти за остварување на родова еднаквост; Подигнувањето на родовата сензитивност во секој од секторите (образование, култура, спорт, комунални дејности, транспорт и сл.);
- Изработка на план за обука на администрацијата кој опфаќа и знаења и вештини за родова еднаквост, вклучувајќи и родово сензитивно планирање на буџетотот на град Скопје;
- Проценки на влијанија на одлуките на Град Скопје врз определени групи граѓани (мажи и жени)
- Постоење систем кој ќе бара вметнување на родовиот концепт во одлуките (на пр. проценка на влијание на одлуката врз мажите и жените);
- Воспоставување униформиран систем со кој ќе се вметне родовиот аспект во јавни набавки и јавни инвестиции (на пр. во тендерските досиеја да се доставува и проценка на влијание на јавната набавка врз двата рода);
- Воспоставување униформиран систем со кој се осигурува дека проектите кои ги спроведува Градот самостојно или во партнерство со други, се родово сензитивни (на пр. во формуларите за апликација на проекти од невладини организации да постои дел кој се однесува на учеството на двата рода во спроведувањето и да се бара проценка колку проектот ќе биде корисен за двата рода);
- Искористување на експертизата и искуството на останатите чинители (национални пред се) во процесот на креирање политики и буџетирање (на пр. не постои меморандум за соработка или

друг инструмент преку кој ќе се уредат односите и соработката со секторот за еднакви можности и комисиите за еднакви можности од општините кои го сочинуваат Градот);

- Постигнување видливост на напорите за воспоставување на родова еднаквост на Град Скопје
- Во исто време постојат предности на градот Скопје и градската администрација кои ќе влијаат позитивно на воведувањето на концептот на родова интеграција во донесувањето на одлуките и доставувањето на јавните услуги во Градот.
 - Во рамките на Градот Скопје функционира Комисија за еднакви можности која има советодавна улога на Советот на Град Скопје;
 - Програмата за активности на Град Скопје во областа на социјална, детска и здравствена заштита ја истакнува родовата еднаквост како приоритет на градот, и предвидува активности за подигнување на свеста кај граѓаните за еднакви можности, активности против стигматизација и дискриминација;
 - Членовите на комисијата за еднакви можности, координаторот на Комисијата и вработените на Секторот за јавни дејности се обучени и свесни за родови стереотипи и концептите родова еднаквост, родови стереотипи, родово сензитивност, но и за родово трансформативни политики
 - Постои поврзаност со невладиниот сектор кој работи на унапредување на родовата еднаквост.
 - Тенденција за воспоставување на родово балансираност во бројот на вработени постои како кај раководните функции во градската администрација, во средните училишта и во јавните установи со кои управува Градот.

2 Вовед

Локалните самоуправи имаат уникатна можност да допринесат во постигнување на светската цел- родова еднаквост:

- Преку услугите кои треба да им одговараат на потребите на мажите и на жените
- Преку поеднакво претставување на двата пола во донесувањето на одлуките
- Преку воведување на родовиот аспект во креирањето на локални политики и управувањето на локално ниво

Светската декларација за жените во локалната самоуправа - 1998 (Worldwide Declaration on Women in Local Government)

Советот на Град Скопје на четириесет и деветата седница одржана на 15 септември 2011 година, официјално ја усвои Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје - СКОПЈЕ РОДОВО ЕДНАКОВ ГРАД и Акцискиот план за родова еднаквост на Град Скопје.

Овој документ е еден вид на одговор на Градот Скопје на меѓународните обврски на Република Македонија и единиците на локална самоуправа да обезбеди целовита рамка и единствен приод за постигнување на родовата еднаквост во Градот. Основата на Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје се Пекиншката платформа и План за акција, CEDAW, милениумските развојни цели, обврските кои произлегуваат од процесот на европската интеграција и особено меѓународните обврски од Светската декларација за жените во локалната самоуправа (1998) и Повелбата за еднаквост мажите и жените во локалниот живот (2006).

2.1. Причини за донесување на Стратегија за родова еднаквост на град Скопје

Политиката на родова рамноправност и зајакнувањето на жените, претставува едно од фундаменталните начела на демократијата и општествениот поредок. Родовата рамноправност во Република Македонија, е загарантирана со Уставот од 1991 година и како фундаментално човеково право претставува една од најважните цели и приоритети за државата.

Родовата интеграција, како што е дефинирана од страна на Економскиот и социјален совет на ОН во 1997 година е еден вид на планирање, како и преземање на дејствија во насока на вклучување на искуствата и на жените и на мажите во стратегиите, политиките, програмите во рамки на сите сфери на општествениот живот - политички, економски и културен. Во однос на нејзината практична примена и спроведување, родовата интеграција е заснована на идентификување, препознавање и решавање на недостатоците во родовата еднаквост со соодветни мерки. Таа се состои од родово сензитивни активности и афирмативни акции во корист на обесправената страна.

Оваа стратегија има за цел да воведо родово интеграција во донесувањето и спроведувањето на одлуките на Градот Скопје како и во доставување на услугите до граѓаните на Скопје.

Родовиот концепт во креирањето јавни политики и управувањето на јавниот сектор е нов за Македонија. Процесот на воведување на овој концепт на национално ниво започна со потпишувањето на CEDAW во 1994 год. Во Македонија, начелото еднаквост меѓу половите е внесено во Уставот. Сепак се до 2003 год. немаше вклучено прецизна анти-дискриминарачка одредба во ниеден закон.

Како резултат на хармонизацијата на домашните закони со оние на ЕУ, во 2006 год., беше донесен Законот за еднакви можности на мажите и жените. Законот ги постави основите за градење на јавната инфраструктура за креирање родово сензитивна политика. Се усвои и Националниот план за акција и оперативни планови за имплементација на Националниот план за акција за родово еднаквост. Притоа се создаде и двослојна институционална рамка преку која треба да се воведат родовата еднаквост во донесувањето на националните и локалните политики. Првиот слој е на национално ниво, со назначување на координатори за еднакви можности во секое од министерствата; а вториот слој е на локално ниво, со основање на комисиите за еднакви можности во секоја општина. Задачата на овие комисии е да ги анализираат развојните планови и правните акти и одлуки и да достават препораки за мерки и активности пред нивното одобрување пред Советот на општината. Комисиите се должни да соработуваат со здруженијата на работодавци, синдикати и невладини организации и граѓански здруженија кои што се активни во полето на еднаквите можности. Составот на комисиите, овластувањата, задачите и обврските треба да се уредат во статутот на секоја општина.

Ова придонесува за зголемување на свесноста за родово еднаквост. Сепак, воведувањето на родово аспект при развојот, спроведувањето или оценувањето на политиката и нејзините резултати на национално, но и на локално ниво е далеку од развиено и покрај тоа што се вложени и напори за градење на капацитети за вклучување на родовата перспектива во формулирањето на политиките.

Во согласност со националниот механизам за родово рамноправност, Градот Скопје ја основа Комисијата за еднакви можности (КЕМ) во 2006 година. Комисијата е составена од 9 советници од кои само еден е од машки пол. Градот сака и да ги исполни заложбите на Светската декларација за жените во локалната самоуправа - 1998 (Њорлдџиде Декларацион он Њомен ин Локал Говернмент), според која одржливи, еднакви и демократски локални власти се оние каде што мажите и жените имаат еднаков пристап до донесувањето на одлуки, еднаков пристап до услугите и

рамноправен третман на овие услуги и затоа одлучи да изготви документ во кој концизно ќе се опишат задачите на КЕМ, функциите на членовите, и процесите на донесување на родово сензитивни одлуки - Стратегија за родово еднаквост на Град Скопје.

Стратегијата за родово еднаквост на Град Скопје е изработена во рамките на проектот “Скопје родово еднаков град” поддржан преку јавен повик објавен од Град Скопје, за прибирање на барања за користење на средствата од Буџетот на Град Скопје за 2010 година, наменети за финансирање на програмски активности на здруженија на граѓани и фондации, од областа на социјална, детска и здравствена заштита.

Стратегијата која се работеше во периодот Јули 2010 - Мај 2011 година е изработена од страна на работната група во која учествуваа членовите на комисијата за еднакви можности на Град Скопје, претставници на комисиите за еднакви можности од општините кои го сочинуваат Градот Скопје и претставници на Центарот за истражување и креирање политики (ЦИКП Скопје). На процесот на пишување на Стратегијата и претходноа активности кои имаа за цел да изградат капацитети за стратешко планирање и запознавање со родовиот концепт во креирање локални политики. Така работната група за изработка на Стратегијата во рамките на проектот “Скопје родово еднаков град” доби обука за стратешко планирање, обука за родово сензитивно креирање на политики, а експертите на ЦИКП Скопје ги модерираа работните сесии на кои се пишуваше Стратегијата за родово рамноправност. Стратегијата е основана на податоци кои беа собрани преку членовите на работната група, а се однесуваат на родовиот баланс во Градот Скопје и општините кои го сочинуваат Градот. Дополнително Стратегијата беше консултирана со општинската администрација, членовите на Советот на Градот Скопје, Секторот за еднакви можности на Министерството за труд и социјална политика. Стратегијата беше претставена и на консултативна средба со невладиниот сектор каде беа дискутирани нејзината содржина и платформата за акција. Погледите и плановите на претставниците на меѓународната заедница во оваа област исто така беа земени во предвид при финализација на Стратегијата за родово еднаквост на Град Скопје.

2.2. Цели на Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје

Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје е сеопфатен документ кој ја изразува севкупната политика на Градот и плановите за остварување на визијата: Скопје да прерасне во родово еднаков град.

Визија - Скопје еднакво родов град

Мисијата на Градот е да го воведи концептот на родова интеграција при креирањето на локалните политики, и зголемување на свеста кај граѓаните за користа од воведувањето на родово сензитивните политики со што ќе се зголеми еднаквоста меѓу мажите и жените.

Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје ги промовира следниве вредности:

Партиципативност влученост на мажите и жените како засегнати страни во процесот на одлучување и креирање на локални политики (родова еднаквост во донесувањето на одлуките)

Еднакви можности за сите луѓе (мажи и жени) во слободен и еднаков пристап до информации, можностите и придобивките од сите јавни услуги кои ги нуди Градот Скопје

Одржливост долгорочност и континуитет во процесот на воведување на родовата интеграција во креирањето на локалните политики и доставувањето на јавните услуги преку градење на капацитети за родова интеграција во општинската администрација и подигнување на свесноста на граѓаните и администрацијата на Град Скопје

Толеранција или фер и објективен однос кон сите кои имаат различни верувања

Лидерство или поставување на работата на Градот во полето на родова еднаквост како пример кој треба да го следат останатите општини во Македонија

Оваа стратегија има три основни цели:

1. Да обезбеди детална анализа на состојбата за предностите и слабостите на Град Скопје, да го воведи концептот на родова интеграција при креирањето на јавните локални политики, при креирањето на буџетот на град Скопје и при доставувањето на локалните јавни услуги.

2. Да понуди платформа за акција за воведување на концептот на родова интеграција при креирањето на јавните локални политики, при планирањето и креирањето на буџетот на град Скопје и при доставувањето на локалните јавни услуги. Платформата за акција е всушност акцискиот план кој предвидува активности, очекувани резултати и влијание кое ќе се постигне со воведувањето на концептот на родова интеграција при креирањето на јавните локални политики и доставувањето на локалните јавни услуги. Акцискиот план е составен од активности кои ќе ги спроведува Комисијата за еднакви можности при Советот на Град Скопје и администрацијата на Град Скопје. Притоа КЕМ ќе биде одговорна за координација на активностите предвидени со акцискиот план, да го следи и вреднува спроведувањето како и да предложи ревидирање на акцискиот план секоја година според податоците добиени од следењето и вреднувањето на спроведувањето.

3. Да служи како платформа за соработка со различни засегнати страни кои ќе се јават како партнери на Градот Скопје во спроведувањето на Стратегијата.

3 Платформа за акција

За постигнување на родовата интеграција во Град Скопје потребни се следниве видови активности:

1. Јасна политика на Градот Скопје која е посветена на родова еднаквост, поддржана од донесувачите на одлуки во администрацијата и Советот на Град Скопје формулирана во писмена форма:

- преку усвојување на Стратегијата за родова еднаквост и Акциониот план за родова еднаквост на Град Скопје;
- преку јавна изјава на визијата Скопје да прерасне во родово еднаков град и поставување на информации (вклучително и родово поделена статистика) кои ќе претставуваат ресурси за подигање на свеста на граѓаните, на веб страната на Град Скопје;
- преку обезбедување на буџетски средства кои ќе овозможат родова интеграција и спроведување на стратегијата за родова еднаквост;
- преку дефинирање на план на активности на КЕМ

2. Воведување на родов пристап при одлучување (креирање локална политика) преку усвојување на правила за родовата сензитивност на одлуките кои се донесуваат:

- обрасци (во Анекс 1) за тендерска документација, за сите јавни набавки на градот да вклучуваат родов аспект;
- обрасци (во Анекс 2) за проекти кои ги финансира Градот кои го вклучуваат родовиот аспект;
- обрасци (во Анекс 3) за известување кои го вклучуваат родовиот аспект.

Важно е да се запомни дека прашањата на родовата интеграција одат подалеку од техничко исполнување на активности, мора да се има солидна аналитичка основа, треба да се влијае врз донесувањето на одлуките во што поголем обем, да се промовира концептот на “родово свесно и внимателно” раководство и постојано упра-

вување со јавните услуги кои ги задоволуваат потребите и од кои имаат корист двата пола.

3. Воведување на родов пристап при доставување на локални јавни услуги:

- развивање на инструменти кои на жените и мажите ќе им дадат “глас” да можат да ги искажат своето мислење и потреби (на пр. преку јавни дискусии, расправи и дебати на кои ќе бидат консултирани сите решенија) за тоа какви и кои услуги треба градот да доставува до нив, преку партиципативно донесување одлуки и креирање на буџет;
- при дизајнот на локалните јавни услуги да се направи задолжителна проценка како истите ќе влијаат на мажите и жените и да се одберат тие решение кое ги задоволува интересите и барањата на двата пола, според различните потреби
- давателите на локални јавни услуги да известуваат кој е корисникот на нивните услуги и колку средства се потрошени за нив (со родово поделени податоци);
- давателите на локални јавни услуги да ја планираат својата програма за работа вклучувајќи го родовиот аспект
- давателите на локални јавни услуги да известуваат до Градот Скопје за спроведување на програмата за работа.

4. Градење на капацитети за родовата интеграција:

- унапредување на знаењето и праксата на администрацијата на град Скопје; и
- унапредување на знаењето и праксата за родовата интеграција на партнерите на градот (НВО, заинтересирани граѓани и др.)

5. Подигнување на јавната свест и видливоста на активностите на градот за воспоставување на родова еднаквост:

- Кампања за Скопје - родово еднаков град;
 - Изработка на веб содржини
- Овие пет области се само рамка на основа на која Градот со сора-

ботниците развива едногодишни акциски планови за реализација и постигнување на целите на стратегијата. Матриксот подолу пак дава една визија како преку предложените активности може да се постигнат горе наведените цели.

6. Проекти за зајакнување на жените, и тоа во 4 стратешки области на дејствување:

1. Жената и човековите права
2. Жената и здравјето
3. Жената и образованието
4. Жената и насилството

4 Временска рамка

Временската рамка на стратегијата за родова еднаквост е 5 години за периодот 2010-2015 година.

5 Буџет на Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје

Буџетот за реализирање на краткорочните и среднорочните активности од стратешките цели ќе биде подготвуван во согласност и координација со тековниот процес на стратешко планирање и со буџетското планирање за годишно и тригодишно ниво. Деталните фискални импликации за активностите кои ќе треба да се реализираат во тековната година ќе бидат дел од годишните акциски планови за реализација на Платформата за акција. Од големо значење за исполнување на стратешките цели и проектираните активности ќе биде и поддршката од билатералните и мултиралтералните донатори

6 Прилози

Прилог 1

Образец за воведување на родова интеграција во јавни набавки

Број на јавна набавка	
Програма на Градот	
Сектор кој набавува	
Одговорно лице	
Цели на програмата	

1. Дали понудата ја вклучува родовата перспектива? (пример: има ли балансирано учество на двата пола во реализација на работите, кое влијание ќе го има понудата врз родовите?)

Ако одговорот е **ДА** објаснете како. Опишете активности/партнери/друго

Ако одговорот е **НЕ**, објаснете зошто не:

Име на проектот:	
Цели на проектот:	

Прилог 2

Образец за родова интеграција во проекти финансирани од страна на Град Скопје

Дали проектот ја инкорпорира родовата перспектива?

(Како учествуваат жените и мажите во имплементација на проектот? Кој е корисник на проектот (родова поделба) Какво влијание има проектот на родова еднаквост?)

Ако одговорот е **ДА** објаснете како специфични делови од проектот воведуваат родова интеграција. Опишете активности/партнери/друго

Ако одговорот е **НЕ**, објаснете зошто:

2. Во кои други (дополнителни) области во вашиот проект може родовите прашања да се инкорпорираат?

а) Што би било потребно за да се инкорпорираат родовите прашања на ваков начин?

б) Кои би можеле да бидат потенцијални партнери?

3. Кои ризици може да ги идентификувате во имплементирањето на родовата перспектива?

Дали можете да предложите како ризиците можат да бидат минимизирани? (во или надвор од областа на вашиот проект)

Прилог 3

Образец за годишен извештај за имплементација на програмата на
Јавното претпријатие / давател на услуга
на територија на Град Скопје
(аспект на родова интеграција)

Јавно претпријатие кое ја спроведува	
Одговорно лице	
Цели на програмата	
Постигнати резултати	
Реализирани активности	
Индикатори (вклучувајќи родово сензитивни индикатори)	

1. Дали програмата ја инкорпорира родовата перспектива? (пример: има ли родови цели, активности, планирани резултати, очекувано влијание врз родовите)

Ако одговорот е **ДА** објаснете како. Опишете активности/партнери/друго

Ако одговорот е **НЕ**, објаснете зошто не:

2. Кои резултати ги постигнавте со спроведување на програмата?

3. Кои од овие резултати се релевантни за унапредување на родова еднаквост?

4. Кои беа корисниците на програмата/проектот? (приложете број на корисници по активност, родово поделена статистика)

5. Колку средства беа потрошени за спроведување на секоја од активностите?

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

342.722(497.711)
352.076/.078:342.722(497.711)

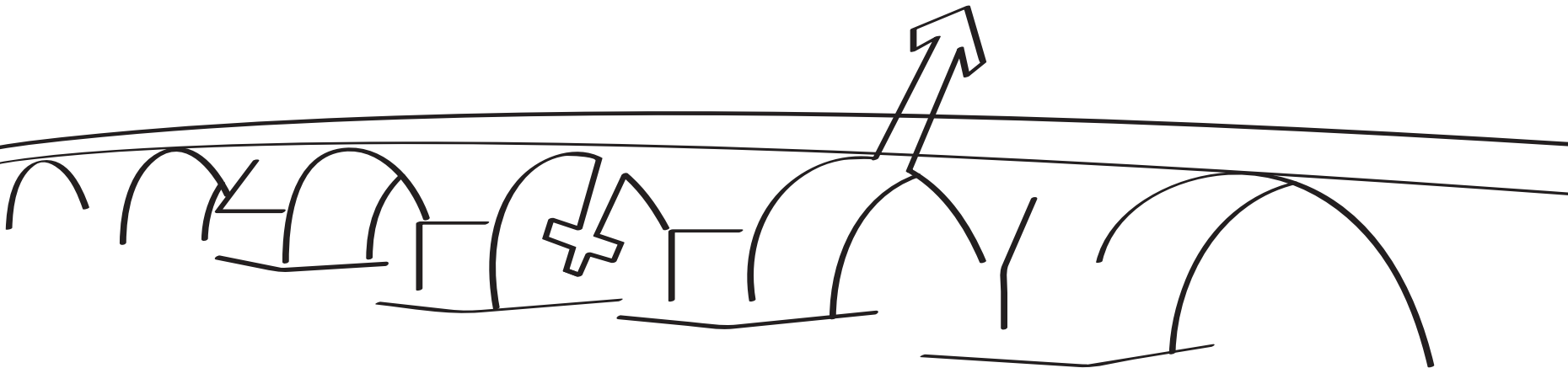
СКОПЈЕ родово еднаков град : стратегија за родова еднаквост на градот Скопје. - Скопје : Центар за истражување и креирање политики: Град Скопје, 2011. - 27 стр. : табели ; 21 см

Содржи и: Прилози 1-3

ISBN 978-608-4586-20-3 (центар)
ISBN 978-608-65384-1-5 (гр. Скопје)

а) Родова еднаквост - Скопје (град) б) Јавен сектор - Родова еднаквост - Скопје (град)
COBISS.MK-ID 89890314

Стратегија за родова еднаквост на Градот Скопје
СКОПЈЕ - РОДОВО ЕДНАКОВ ГРАД
**АКЦИСКИ ПЛАН ЗА РОДОВА
ЕДНАКВОСТ**

1. Јасна политика за родова еднаквост

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Показатели на успешност</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Изготвување на стратегија за родова еднаквост на Град Скопје Изготвување на едногодишен акциски план 2011-2012 Состаноци со вклучени страни во изготвувањето на стратегијата и акцискиот план Јавна дебата со граѓански сектор и надлежните институции на централно ниво	Стратегија за родова еднаквост Акциски план за родова еднаквост	Поставување на континуиран, одржлив и системски пристап кон прашањето на родова еднаквост	Усвоена стратегија за родова еднаквост Усвоен акциски план за родова еднаквост Најмалку 30% од претставници на засегнатите страни присуствуваат на состаноците Најмалку 30% од претставници на граѓанскиот сектор и 30% од претставници на институциите од централно ниво присутни на дебатата	Сектор за јавни дејности, Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Совет на Град Скопје Комисија за еднакви можности	НВО МТСП – Сектор за еднакви можности UN Women	2011
Промоција на стратегијата Скопје родово еднаков град	Информирање за политиката на градот Скопје во однос на родовата еднаквост	Препознавање на јасната политика на Град Скопје за воспоставување на родова еднаквост во градот	број на официјални настани на Град Скопје Најмалку 50% на донесувачи на одлуки на локално ниво	Носителите на јавни функции на сите официјални настани кога го претставуваат Градот	НВО МТСП – Сектор за еднакви можности UN Women	2011
Генерирање на родово поделена статистика на Градот, разделена и на други основи како возраст, етничка припадност Презентирање на родово поделена статистика на градот Генерирање на родово поделена статистика за општините кои го сочинуваат градот Презентирање на родово поделена статистика за општините кои го сочинуваат градот	Развиени модули за прибирање родово разделени податоци? Дата база на родово поделена статистика на Град Скопје Дата база на родово поделена статистика на општините кои го сочинуваат Градот Обуки спроведени за обработка на податоците	Основа за родови анализи	Над 50% од податоците достапни до граѓаните и администрацијата се родово поделени Родово поделените статистички податоци се достапни на веб страната на Град Скопје	Претставници на секој од секторите во градската администрација Претставници на секој сектор во администрацијата на општините кои го сочинуваат градот	UN Women	2011

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Показатели на успешност</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Балансирано распределување на раководните функции Обуки за управување во јавен сектор со кој ќе се изградат капацитетите и кои ќе стимулираат посебно учество на жени	Подеднакво учество во одлучувањето на мажите и жените Спроведени обуки за добро владеење и управување со јавен сектор	Вклучување на перцепциите на мажите и жените во разрешување на проблемите	Број на мажи и жени на раководни функции во администрацијата на Град Скопје и јавните институции управувани од градот Бројот на жени на раководни позиции е зголемен за 20% во однос на периодот пред донесување на стратегијата	Сектор за јавни дејности, Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Совет на Град Скопје Комисија за еднакви можности	Администрација и Совет на Град Скопје	2010-2015
Обезбедување на Буџет за реализација на стратегијата за родова еднаквост и акциските планови и воведување родов пристап при финансирањето на програми на град Скопје и јавни услуги	Оперативност на предвидените активности	Обуки за сектор финансии и буџет и КЕМ за инкорпорирање родов концепт во планирање и креирање на буџет на град Скопје	Бисина на средства алоцирани за остварување на родово еднакви цели	Градоначалник на Град Скопје Совет на Град Скопје	UN WOMEN	2010-2015
Изготвување на план за работа на КЕМ	Донесување на план за работа на КЕМ	Долгорочна функционалност на КЕМ	10 состаноци на КЕМ во текот на годината	КЕМ		2010

2. Родово сензитивно одлучување

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Воведување на родов пристап при јавно набавување на услуги	Изработка на формулари за тендерска документација	Тендерските документи на понудувачите да содржат информација како услугата ќе влијае на родовата еднаквост	Најмалку 50% од понудите вклучуваат родов пристап	Сектор за јавни набавки	НВО	2010-2015
Развој на родово сензитивни проекти	Изработка на формулари кои го воведуваат родовиот пристап за проектите кои ги финансира Градот;	Родовите проектни цели стануваат пракса на градската администрација	Број на проекти кои имаат родови цели зголемен за 20% во однос на периодот пред донесување на стратегијата	Сектор за меѓународна соработка и соработка и поддршка на здруженија на граѓани и фондации, Одделение за соработка и поддршка на здруженија на граѓани и фондации; Сектор за локален економски развој Одделение за туризам Сектор за јавни дејности, Одделение за за култура и Одделение за спорт	НВО	2010-2015
"Глас" на другиот пол преку јавни дискусии за креирање на родово сензитивен буџет	Вклучување на двата пола во одлучувањето	Вклучување на перцепциите на мажите и жените во буџетирањето	50% од вкупниот број на јавни дискусии/расправи се со учество и на мажи и на жени	Сектор за финансии	Граѓани	2010-2015

3. Родово сензитивни услуги

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
“Глас” на другиот пол преку јавни дискусии, расправи и дебати на кои ќе бидат консултирани сите решенија со двата пола	Вклучување на двата пола во одлучувањето	Вклучување на перцепциите на мажите и жените во идентификацијата и разрешувањето на проблемите	50% од вкупниот број на јавни дискусии, расправи и дебати на кои проблемите и решенијата се консултирани со двата пола	Раководителите на 16те сектори на градската администрација Јавни установи управувани од Градот	НВО МТСП UN Women	2010-2015
Проценка, како јавните услуги во секој сектор влијаат на мажите и жените	Развој на свесност дека исти решенија може да влијаат различно на двата пола Развивање на индикатори за мерење на влијанието	Одбирање на решенија кое ги задоволуваат интересите и потребите на двата пола	50% од вкупниот број одлуки кои се основани на претходна проценка како јавните услуги во секој сектор влијаат на мажите и жените	Раководителите на 16 те сектори на градската администрација Совет на Град Скопје Јавни установи	НВО	2010-2015
Извештаи за постигнувањето на давателите на јавни услуги со воведување на родов пристап	Генерирање на родово поделени податоци за користењето на услугите и трошењето на јавните пари за доставување на тие услуги Развивање на индикатори за нивно мерење	Поддигнување на свеста дека корисниците на јавните услуги треба да се и мажи и жени и средствата кои се трошат да бидат балансирани (зашто така и придонесуваат во буџетот на градот)	Зголемен број (20%) на извештаи кои имаат воведено родов аспект	Раководители на јавни установи		2010-2015

4. Родово сензитивна администрација и граѓани

Активности	Краткорочни резултати	Долгорочни резултати	Индикатори за мониторинг	Одговорни лица	Партнери	Време
Обуки за родова еднаквост на администрацијата	Подигнување на свеста на администрацијата	Свесно вклучување и разбирање на родовиот аспект во креирање локални политики и буџетирање	Спроведени (најмалку 4) обуки годишно Обучени (најмалку 50) лица	Сектор за јавни дејности: одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности	НВО МТСП UN Women	2010-2015
Учење за родова еднаквост во училиштата во рамките на предметот граѓанско образование Активности за добивање на поголема осетливост кон родови стереотипи од материјали користени за образование	Подигнување на свеста на учениците	Разбирање за концептот родова еднаквост	Бројот на родово сензитивни содржини е зголемен за 20% Број на часови Број на ученици кои слушале настава за родово еднаквост Број на активности за добивање на поголема осетливост кон родови стереотипи	Сектор за јавни дејности: одделение за социјална, детска и здравствена заштита Сектор за образование Комисија за еднакви можности Биро за развој на образованието	НВО МТСП UNFPA	2010-2015
Активности за стекнување поголема осетливост кон родови стереотипи на предучилишна возраст	Подигнување на свеста на децата дека разлики меѓу родовите нема Подигање на свеста кај воспитувачите во установите за предучилишна возраст и зголемување на осетливоста кон родови стереотипи	Создавање на родово сензитивна нација	Број на активности за стекнување поголема осетливост кон родови стереотипи	Сектор за јавни дејности: одделение за социјална, детска и здравствена заштита Сектор за образование Комисија за еднакви можности Соработка со општините во Град Скопје	НВО МТСП	2010-2015
Обуки за родова еднаквост на заинтересираните граѓани	Подигнување на свеста на заинтересираните граѓани	Разбирање за на концептот за родова еднаквост	Спроведени (најмалку 4) обуки годишно Обучени (најмалку 100) лица	Сектор за јавни дејности: одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности Соработка со општините во Град Скопје	НВО МТСП UN Women	2010-2015

5. Родово сензитивна комуникација

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Кампања за Скопје - родово еднаков град	Промовирање на стратегијата за родово еднаков град	Градење на имиџот на Скопје како родово еднаков град	Подготвен Акциски план за кампања до (датум); извештаи за спроведување	Сектор за јавни дејности: одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности	НВО МТСП UN Women	2010-2015
Изработка на веб содржини за страницата на градот (основни поими за родова еднаквост, материјали за обука, историјат на концептот за родова интеграција, родова статистика и сл.)	Промовирање на стратегијата за родово еднаков град	Градење на имиџот на Скопје како родово еднаков град	Број на веб содржини	Сектор за јавни дејности: одделение за социјална, детска и здравствена заштита Сектор за информатички технологии и модернизација, Одделение за развој на информациониот систем на Град Скопје; Комисија за еднакви можности	НВО Донаторска заедница	2010-2015
Фото конкурс и изложба на тема родова еднаквост	Разбивање на родови стереотипи	Поттикнување секој да идентификува родова нееднаквост	Број на фотографии; број на посетители; број на реакции	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Сектор за јавни дејности, Одделение за култура Сектор за образование Комисија за еднакви можности	НВО Донатори	2010-2015
Поетско читање на тема родови стереотипи	Разбивање на родови стереотипи	Поттикнување секој да идентификува родова нееднаквост	Број на дела; број на посетители; број на реакции	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита; Одделение за култура Сектор за образование Комисија за еднакви можности	НВО Донаторска заедница	2010-2015

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
„Вечери на женски права“	Промовирање на родова еднаквост	Градење на имиџот на Скопје како град кој поддржува иницијативи за родово еднаквост	Број на дела; број на посетители; број на реакции	Одделение за култура	UN Women , Институтот за родови студии и ЕСРА	2010-2015
Награда за активист за родова еднаквост на годината	Промовирање на родова еднаквост	Признавање на достигнувања во областа	Број на номинации Извештај за процесот на наградување Јавност на настанот Број на медиуми кои го покриле настанот и конотација на прилозите/написите	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности	НВО Донаторска заедница	2010-2015
Награда за бизниси кои овозможуваат родова интеграција	Промовирање на родова еднаквост	Признавање на достигнувања во областа	Број на апликации Јавност на настанот Број на медиуми кои го покриле настанот и конотација на прилозите/написите	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Сектор за локален економски развој Комисија за еднакви можности	НВО Донаторска заедница	2010-2015
Избор на јавна институција која промовира родова еднаквост	Промовирање на родова еднаквост	Признавање на достигнувања во областа	Број на апликации Јавност на настанот Број на медиуми кои го покриле настанот и конотација на прилозите/написите	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности	НВО Донатори	2010-2015

6.Проекти за јакнење на жените (6.1. Човековите права и жената)

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Информирање на јавноста за надлежностите на Застапникот во постапката за правната заштита од дискриминација врз основа на пол во јавниот и приватниот сектор	Повисоко ниво на информираност на јавноста за улогата и работата на Застапникот	Повисоко ниво на информираност на јавноста за улогата и работата на Застапникот	Зголемен број обраќања до Застапникот	КЕМ Комисија за спречување и заштита од дискриминација	МТСП	2010-2015
Објавување и дисеминирање на прилагодени информации на локално ниво за националните и меѓународните механизми за заштита на правата на жената, особено за: <ul style="list-style-type: none"> • правото на жената да поднесува индивидуални претставки (барања) до Комитетот на ОН за заштита на правата на жената согласно со дополнителниот Протокол кон Конвенцијата за елиминирање на сите форми на дискриминација спрема жената, • правото на жената да поднесува индивидуални претставки (барања) пред домашните институции и • оние кои се однесуваат на остварување на правото на обештетување во случаи на прекршување на правата на жената; 	Повисоко ниво на информираност и запознаеност на јавноста за своите права	Повисоко ниво на информираност и запознаеност на јавноста за своите права	Број на поднесоци	КЕМ Комисија за спречување и заштита од дискриминација	МТСП	2010-2015

6.Проекти за јакнење на жените (6.2. Жената и образованието)

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Адаптирање на образовната програма во однос на отстранување на стереотипите за родовите улоги	Зголемено ниво на информираност и едуцираност на носителите на воспитно образовниот процес во научните институции Зголемена родова сензибилизираност на младите генерации	Зголемено ниво на информираност и едуцираност на носителите на воспитно образовниот процес во научните институции Зголемена родова сензибилизираност на младите генерации	Број на адаптирани програми	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности	БРО UN Women	2010-2015
Воведување на воннаставни едукациски програми за средни училишта за родовата рамноправност	Зголемено ниво на информираност и едуцираност на носителите на воспитно образовниот процес во научните институции Зголемена родова сензибилизираност на младите генерации	Зголемено ниво на информираност и едуцираност на носителите на воспитно образовниот процес во научните институции Зголемена родова сензибилизираност на младите генерации	Број на воннаставни едукациски програми	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита Комисија за еднакви можности	БРО UN Women	2010-2015

6.Проекти за јакнење на жените (6.3. Жената и здравјето)

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Подготовка и спроведување на програми за здравствена едукација од областа репродуктивното здравје и Намалување на бројот на извршени абортуси како начин на контрацепција одговорното сексуално однесување, прилагодени на возраста, традицијата, општото образование и местото на живеење и социјалниот слој	Зголемено ниво на информираност, свест и знаење кај сите категории на популацијата	Зголемено ниво на информираност, свест и знаење кај сите категории на популацијата	Намалување на бројот на абортуси како начин на контрацепција за најмалку 10%, Намалување на бројот на сексуално преносливите болести за 10% и Зголемување на процентот на користење на контрацептивните средства за најмалку 10%	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита	ХОПС УНФПА Р333	2010-2015
Спроведување едукативни и информативни активности во врска со појавата на карцином на дојка и матка	Зголемено ниво на информираност, свест и знаење кај широката популација	Зголемено ниво на информираност, свест и знаење кај широката популација	Зголемен број на рано откриени појави на карцином	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита	ХОПС УНФПА Р333	2010-2015

6.Проекти за јакнење на жените (6.4. Жената и насилството)

<i>Активности</i>	<i>Краткорочни резултати</i>	<i>Долгорочни резултати</i>	<i>Индикатори за мониторинг</i>	<i>Одговорни лица</i>	<i>Партнери</i>	<i>Време</i>
Поттикнување на форми на ненасилна комуникација и развивање осетливост за препознавање на форми на семејно насилство, насилство во врска и врсничко насилство;	Зголемено ниво на информираност, свест и знаење кај широката популација	Зголемено ниво на информираност, свест и знаење кај широката популација	Намален број на случаи на семејно насилство	Сектор за јавни дејности: Одделение за социјална, детска и здравствена заштита	МТСП УНФПА	2010-2015

ISBN 978-608-4586-20-3
ISBN 978-608-65384-1-5

Стратегија за родова еднаквост на Градот Скопје

СКОПЈЕ

РОДОВО ЕДНАКОВ ГРАД

ГРАД СКОПЈЕ

Center for
Research and
Policy
Making

Скопје, 2012